

“Liecnieces” ir izcils romāns, kurā iztēles dāsnums apvienojas ar asredzību un precizitāti. Šī proza ir meistarīga, tieša, skaisti noslīpēta. Visā lasošajā pasaulē vēstures grāmatās tiek uzšķirta nākamā baltā lapa, un pašā augšā tai ir rakstīts Mārgaretas Atvudas vārds. Lasīt šo grāmatu nozīmē just, kā griežas pasaule.

Anna Enraita, *Guardian*

Izlasīju to neatraudamās... Atvudai piemīt gluži neticama intelektuāla izmaņa, kas mūs nemitīgi izaicina un uzdod jautājumu, kas līdzīgi pārlei slēpjas šī biedīgi aizraujošā romāna gliemežvākā: “Pirms spriežat tiesu, padomājiet – kā jūs izturētos Gileādā?”

Alisona Pīrsona, *Sunday Telegraph*

Nevienam lieku reizi nav vajadzīgs ieteikums lasīt “Liecnieces”, un tomēr pateikšu, cik aizraujoši ir, kad grāmata pārspēj visas cerības. Kā viņai ir izdevies aprakstīt tumsu bez manāmām pūlēm? Kā viņai ir ienācis prātā izmantot humoru, kur humors šķiet neiespējams? Tas tāpēc, ka viņa ir Mārgareta Atvuda un spēj visu.

Anna Pračeta

Spožs darbs: skaudrs, aizkustinošs un tik blīvs kā labs spriedzes romāns... tajā ir melns, dumpiniecisks humors, asprātīgas vārdu spēles un, protams, stindzinoši laikmetīgi brīdinājumi. Mārgareta Atvuda jau sen ir pelnījusi Nobelu.

Mail on Sunday

MARGARET
ATWOOD
THE
TESTAMENTS

MĀRGARETA
ATVUDA
LIECINIECES

No angļu valodas tulkojusi
Silvija Brice

821.111(71)-31
At 968

Margaret Atwood
THE TESTAMENTS

Copyright © O. W. Toad, Ltd. 2019

Cover illustration © Noma Bar
Design © Suzanne Dean

Mārgareta Atvuda
LIECINIECES

Apgāda Zvaigzne ABC vadītāja VIJA KILBLOKA
Projektu vadītāja *Una Orinska*
Tulkotājas redakcijā
Korektore *Zinta Stikute*
Mākslinieciskā redaktore *Inguna Kļava Švanka*
Vāka dizainu adaptējusi *Ilze Isaka*

Apgāds Zvaigzne ABC, SIA, K. Valdemāra ielā 6,
Rīgā, LV-1010. Red. nr. T-657.
Jelgavas tipogrāfija

Šis ir ar autortiesībām aizsargāts darbs. Darba reproducēšana vai jebkāda cita neatļauta izmantošana ir autortiesību pārkāpums. Par autortiesību pārkāpšanu ir paredzēta atbildība Krimināllikuma 148. pantā. Saskaņā ar Autortiesību likuma 69.¹ pantu persona ir arī mantiski atbildīga par visiem zaudējumiem un morālo kaitējumu, kuru tā radījusi ar autortiesību pārkāpšanu.

© Tulkojums latviešu valodā, Silvija Brice, 2020
© Mākslinieciskais noformējums, izdevums latviešu valodā,
Apgāds Zvaigzne ABC, 2020
ISBN 978-9934-0-8734-9

Katrai sievietei jāvadās pēc tādiem pašiem dzinuļiem
kā visām pārējām, vai arī viņa tiks uzskatīta par
briesmoni.

Džordžs Eliots, "Daniels Deronda"

Raudzīdamies viens uz otru, mēs redzam ne tikai
nīstamu seju vien, nē – mēs skatāmies spogulī...
Vai jūs tiešām nesaredzat mūsos paši sevi?

Oberšturbannfirers Liss – vecajam boļševikam
Mostovskojam

Vasilijs Grosmans "Dzīve un liktenis"

Brīvība ir smaga nasta, liels un savāds smagums,
ko uzņemties dvēselei... Tā ir nevis dāvāta balva,
bet gan izdarīta izvēle, un šī izvēle var būt skarba.

Ursula K. Le Gvina, "Atuānas kapenes"

SATURS

- I *Statuja* 9
- II **DĀRGĀ PUĶE** 15
- III *Korālis* 39
- IV **DRĀNU PĒDDZINIS** 49
- V *Furgons* 75
- VI **SEŠI – NĀVE** 89
- VII *Stadions* 131
- VIII **KARNARVONA** 143
- IX *Pateicības celle* 161
- X **PAVASARA ZAĻUMS** 181
- XI *Maisaudekls* 197
- XII **TEPIĶI** 215
- XIII *Dzirkles* 241
- XIV **ARDUAS NAMS** 255
- XV *Lapsa un kaķis* 289

XVI	PĒRĻU MEITENES	297
XVII	<i>Ideāli zobi</i>	317
XVIII	LASĪTAVA	327
XIX	<i>Kabinets</i>	357
XX	ASINSSAITES	367
XXI	<i>Gūzma</i>	393
XXII	BLIEZIENS	403
XXIII	<i>Mūris</i>	423
XXIV	NELLIJA DŽ. BENKSA	429
XXV	<i>Pamošanās</i>	441
XXVI	CIETZEME	451
XXVII	<i>Atvadas</i>	459
	<i>Trīspadsmitais simpozījs</i>	463
	<i>Pateicības</i>	477

I

Statuja

Arduas nama hologramma

1

Tikai mirušajiem drīkst būt pieminekļi, bet es esmu tikusi pie savējā, vēl dzīva būdama. Esmu pārakmeņojusies jau tagad.

Šī statuja esot neliels atzinības apliecinājums maniem daudzajiem nopelniem, bija teikts godinājuma runā, ko nolāsīja Tante Vidala. To viņai bija uzdevusi mūsu vadība, un uzdevumu viņa veica bez mazākās patikas. Es pateicos viņai, cik vien atturīgi spēju, un pēc tam pavilku virvi, nolaižot lejā auduma pārsegu, kas mani ietina; audums plandot noslīga lejā, un tur nu es stāvēju. Šeit, Arduas namā, nav pieņemts gaviļēt, tomēr vietumis atskanēja diskrēti aplausi. Es paklanīju galvu.

Mana statuja, kā vairums statuju, ir lielāka par manu dabisko lielumu un ataino mani tik jaunu, slaidu un vingru, kāda vairs neesmu jau labu laiku. Es stāvu stalti, ar iztaisnotiem pleciem, lūpās man bargs, tomēr labvēlīgs smaidis. Acis cieši raugās uz kādu kosmisku atskaites punktu, kam jāsimbolizē mans ideālisms, nesatricināmā pienākuma apziņa, apņēmība virzīties uz priekšu par spīti visiem šķēršļiem. Protams, debesīs nav nekā tāda, ko varētu saredzēt mana statuja, novietota nīgrā koku un krūmu pudurī līdzās takai, kas ved gar Arduas namu. Mēs, Tantes, nedrīkstam būt pārlietu iedomīgas, pat ja esam kaltas akmenī.

Man pie kreisās rokas turas septiņus astoņus gadus veca meitenīte, uzticības pilnām acīm raudzīdamās augšup uz mani. Mana labā plauksta uzlikta uz galvas sievietei, kura tup man līdzās, matus klāj plīvurs, augšup pavērstajās acīs tāda izteiksme, ko varētu saprast kā gļēvulīgu vai pateicīgu – tā ir viena no mūsu Kalponēm –, un man aiz muguras stāv viena no manām Pērļu meitenēm, gatava doties misionāres darbā. Man pie vidusjostas karājas elektrošokeris. Šis ierocis atsauc atmiņā manas kļūmes: ja es būtu izturējusies stingrāk, šāds palīglīdzeklis nebūtu bijis nepieciešams. Būtu pieticis ar pārlicinošu balsi toni.

Kā skulptūru grupa šis piemineklis nav sevišķi izdevies: drūzma ir pārāk liela. Man labāk patiktu, ja lielāks uzsvars būtu likts uz mani. Tomēr es vismaz izskatos saprātīga. Viegli varēja būt arī citādi, jo gados vecā tēlniece – īstena ticīgā, tagad jau nelaiķe – sliecās piešķirt saviem tēliem izvalbītas acis kā reliģiskas degsmes pazīmi. Viņas veidotajos krūšutēlos Tante Helēna izskatās ārprātīga, Tante Vidala – kā ar vairogdziedzera hiperfunkciju un Tante Elizabete – kā gatava eksplodēt.

Skulptūras atklāšanas laikā tēlniece nervozēja. Vai mans atveids būs pietiekami glaimojošs? Vai es to novērtēšu atzīnīgi? Vai mana atzinība būs *redzama*? Es spēlējos ar ideju saraukt pieri, kad audums nokritis lejā, tomēr pārdomāju: nav jau tā, ka mani nemaz nebūtu līdzjūtības. “Ļoti līdzīga,” es pateicu.

Tas bija pirms deviņiem gadiem. Tīkmēr statuju ir skāris laikazobs: mani ir izdekorējuši baloži, manās mitrākajās spraugās ir sadīgušas sūnas. Ticīgās cienītājas ir pasākušas atstāt man pie kājām ziedojumus: olas – auglībai, apelsīnus kā grūtniecības simbolu, baltmaizes radziņus, kas simbolizē Mēnesi. Miltu izstrādājumus es ignorēju – parasti tie ir salījuši –, bet apelsīnus ņemu līdzi. Apelsīni ir tik spirdzinoši.

Šos vārdus es rakstu savā privātajā kabinetā Arduas nama bibliotēkā – vienā no nedaudzajām, kas saglabājušās pēc aizrautīgās grāmatu dedzināšanas, kura risinājās visā mūsu zemē. Neķītrie un asiņainie pagātnes pirkstu nospiedumi ir jānoslauka nost, lai radītu tīru telpu tai morāli šķīstajai paudzei, kas noteikti drīz ieradīsies. Tā vēsta teorija.

Taču starp šiem asiņainajiem pirkstu nospiedumiem ir arī tādi, ko esam atstājušas mēs pašas, un tos nevar tik viegli noslaucīt nost. Gadu gaitā esmu apglabājusi daudz kaulu, bet tagad sliecos rakt tos ārā – kaut vai tikai par pamācību tev, manu nezināmo lasītāj. Ja jau tu lasi, tad būs saglabājies vismaz šis manuskripts. Lai gan varbūt es fantazēju: varbūt man nekad nebūs lasītāja. Varbūt es runāšu tikai ar sienu, un ne vienā nozīmē vien.

Šodienai būs gana rakstīts. Man sāp roka, smeldz mugura, un mani gaida ikvakara tase ar karstu pienu. Noglabāšu aprakstītās lapas paslēptuvē, vairoties no novērošanas kamerām – es zinu, kur tās ir, jo pati esmu tās uzstādījusi. Par spīti šāda piesardzībai es apzinos, ka riskēju: rakstīt var būt bīstami. Kādas nodevības, kādas denunciacijas var mani gaidīt? Arduas namā ir vairākas, kuras būtu laimīgas, ja dabūtu rokā šīs lapas.

Pagaidiet vien, es mēmi brīdinu viņas: būs vēl sliktāk.

II

DĀRGĀ PUĶE

